

премногіи столѣтъя! Велика Русь завсѣды, чи в нещастью чѣвствіем, чи в щастью дѣлом! Але горе їй! скоро недолго и пригодами своїми и чужими не научила сь' в щастью статковати, скоро за часу не схаменувши сь', в слѣд за тамтїми поїде — бо она лиш' тым перебула все, що лиш' голубила своє, и за него дбала, а чужого и не забагала — а тут думаю о руськомъ всемиру. — И. Б. Г.

Примірник сей „Русалки Дністрової“ дістав ся в спадщині по пок. проф. Мих. Полянським до бібліотеки „Наукового Тов. ім. Шевченка“ і вписаний в каталогі під ч. 8.563.

Подав *Ів. Кривецький*.

Богдан Бучинський.

Посмертна згадка.

З сердечним жалем приходить ся мені записати на сторінках нашої часописи утрату одного з наймолодших, надійних її співробітників Богдана Бучинського, що вмер 15 липня н. с. на 24-ім році життя в Станиславові.

Було се в осени 1901 року, коли пок. Мелитон Бучинський ввів до мого кабінета свого сина Богдана, якого привів записати на львівський університет, і поручив його моїй увазі, як будучого слухача-історика. Молодий Бучинський робив тоді вражінне ще цілком дитинне — пещеної, нервової, трохи зманерованої дитини. Я з охотою обіцяв батькови ним зайняти ся. Але зачинали ся бурхливі часи боротьби за університет, які дуже мало прияли правильним й спокійним науковим зайнятям. На початку зимового семестру 1901/2 сталось звісне віче, що потягло за собою сецесію студентів-Українців з львівського університету. Бучинський опинив ся в Празі, і я бачив його тільки хвилями. Вернувши ся до Львова, він також тільки періодами з'являв ся на моїх викладах і в моїм семінарі: вражливий, нервовий до хоробливости, він з запалом віддавав ся всякій політичній акції, яку розпочинала академічна молодіж, і се вічно відривало його від наукових зайнять, тим часом як при його нерівній, нервовій вдачі власне тільки методична, правильна праця могла його науково вишколити. А так при всій роботячості й здібности він не годен був нічого довести до кінця, розпочинав працю, кидав, відкладав на пізнїйше, халав ся до иньшої стрічної томи, і т. д.

Першу тему він вибрав собі сам, надибавши у себе в Станіславові ревізію львівської Ставропіїї з першої половини XVIII в. Радив ся зі мною, як її обробити. Потім переконав ся, що вона не може дати повного образу життя Ставропіїї, й знеохотив ся до тої теми. Вернувши ся з Праги взяв у мене семінарійну тему — поручив я йому зайняти ся автентичністю звісних уніятських пам'яток: посланнем Місаїла до папи Сикста і листом патр. Нифонта до митр. Йосифа. Посланне Місаїла зайняло Бучинського дуже, він пустив ся в дуже деталічну аналізу його, але на семінарі предложив сю роботу *in crudo*, в виді нотаток, не зведених до якихось ширших висновків. Я порадив йому вести далі сю роботу й звести її до якогось обробленого виду, з становища його провідної гадки (він доводив неавтентичність Послання). Під впливом мого V тому, де вказані були аргументи за автентичністю Послання, покійник одначе кинув гадку про неавтентичність, захотів обробити з сього нового становища сю тему, але тим часом узяв у мене нову тему з тогож круга питань: про книгу Сакрана і зачав для неї архивальні роботи в Кракові. Серед семінарійних зайнять, маючи в рефераті працю одного з иньших членів мого семінара про Остапа Дашковича, зладив невеличкий реферат на сю тему, але ладячи ся до учительського іспиту, не викінчив сеї роботи на стільки, щоб її можна було надрукувати. Минулого року здав іспит дуже гарно й дістав посаду. Я, жалуючи його недокінчених робіт, предложив йому невелику підмогу з Наук. Товариства ім. Шевченка, щоб він відложив на один рік свою учительську посаду й зайняв ся докінченням розпочатих робіт по історії унії. По деяких ваганнях, з огляду на свої матеріальні, не дуже сьвітлі обставини, Бучинський прийняв сей проект і ми з ним уложили плян його роботи. Мала вона дати причинки до історії унії почавши від Ісидорового виступу до половини XVI в. В ряді розвідок-епізодів, в звязку з певними групами матеріалу, мали бути тут подані причинки до Ісидорової унії, Місаїлів епізод, унія м. Йосифа, історія й аналіза книги Сакрана, причинки до історії унії в першій половині XVI в. Сі епізоди мали обробляти ся й друкувати ся в міру свого приготування. Бучинський виїхав для архивальних студій до Кракова. Але тут все нові матеріали, попадаючи ся під руки, вабили його й розтягали його пляни. *Intra parentesim* виладив він перегляд нових праць по історії в. кн. Литовського в середині й другій половині

XV в., видрукований в LXXV кн. Записок. Потім задумав обробити кілька документів до часів Свитригайла — ся праця була надрукована в LXXVI томі. Тим часом захорував і мусів виїхати до дому. Замість відпочати, він одначе не витримав виборчої горячки, яка опанувала Галичину під весну — кинув ся в вир виборчої аітації з цілою неповздержністю свого нервового до хоробливости темпераменту; уряджував десятки віч, аітуючи за українським кандидатом, і в результаті зліг після сеї кампанії до ліжка, без всяких надій на видужанне... Кілька день перед смертю у відповідь на мій лист до нього продиктував він мені лист, де висловляв утіху з доброго обороту своєї слабости, сподівав ся вернути ся скоро до зайнять, але в дійсности вже не було для нього ніякої надії: сухоти були в останній стадії.

Переїздячи з Кракова, покійник просив одного з товаришів зайняти ся його працями в разі його смерти й приладити до друку. Се порученне покійника буде правдоподібно сповнене і наукова спадщина, підготовлена на стільки, що може появиити ся в друку, буде опублікована, як памятка по предчасно страченім молодім адепті історичної науки.

М. Грушевський

